

คู่มือการปฏิบัติงาน

การสมัครสมาชิก

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

โดย

นายลัญจกร ผลวัฒน์

ตำแหน่งนักวิชาการศึกษำำนานาญการ

กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา

คู่มือการสมัครสมาชิก

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35

ขั้นตอนการสมัครสมาชิก

1. จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

1.1 กำหนดระเบียบวาระการประชุม เรื่อง การสมัครสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

1.2 รายงานการประชุม

1.2.1 ผู้เข้าร่วมการประชุม ดังนี้

- คณะกรรมการสถานศึกษา , ผู้บริหารสถานศึกษา , คณะครูทั้งหมดในสถานศึกษา

1.2.2 วันที่การประชุม

1.2.3 มติที่ประชุม เห็นชอบและพร้อมดำเนินการการสมัครสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (เห็นชอบ
อย่างเป็นเอกฉันท์)

1.2.4 หลักฐานลายมือชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม และลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง

2. จัดเอกสารประกอบการสมัคร

เอกสารหมายเลข 1 จดหมายขอสมัครเป็นสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

เอกสารหมายเลข 2 แบบสอบถามข้อมูลสถานศึกษาเพื่อประเมินความพร้อมของสถานศึกษาที่จะร่วมสนอง
พระราชดำริ

เอกสารหมายเลข 3 บันทึกข้อมูลการสำรวจพรรณไม้เบื้องต้นในสถานศึกษา

เอกสารหมายเลข 4 สำเนาเอกสารกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินตั้งสถานศึกษา

เอกสารหมายเลข 5 รายงานการประชุมของสถานศึกษา

3. จัดส่งใบสมัครสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน” ทางไปรษณีย์ หรือโดยตรง

เจ้าหน้าที่ของเอกสาร

ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35

ที่อยู่ 409/1, ถนนพระเจ้าทันใจ, ตำบลตันธงชัย อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง, 52000

โทรศัพท์ 054350790 ต่อ 109 (กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา) หรือสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่
นายลัญจกร ผลวัฒน์นะ (ผู้ประสานงาน) 0898534302

โทรสาร 054350791

ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.rspg.or.th>

สามารถดาวน์โหลดเอกสารสมัครสมาชิกได้ที่

<http://www.rspg.or.th>

4. การรวบรวมเอกสารส่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35 รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องส่งสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด

5. การส่งเอกสารถึงโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดรวบรวมเอกสารเสนอจังหวัด และส่งต่อเอกสารที่เกี่ยวข้องไปยังโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (อพ.สธ)

5.1 เอกสารครบ/สมบูรณ์

- อพ.สธ. ประสานผู้ประสานงานของสถานศึกษาเพื่อยืนยันการสมัครเป็นสมาชิก และดำเนินการส่งหนังสือตอบรับการเป็นสมาชิก พร้อมแจ้งลำดับสมาชิกของสถานศึกษา

5.2 เอกสารไม่ครบ/ไม่สมบูรณ์

- อพ.สธ. ประสานผู้ประสานงานของสถานศึกษา จัดส่งเอกสารเพิ่มเติมจากสถานศึกษา ภายใน 30 วัน หลังจากที่ได้รับทราบการประสานงานและส่งเอกสารเพิ่มเติมจากสถานศึกษา ภายใน 30 วัน

- กรณีไม่ได้รับการประสานงานและส่งเอกสารเพิ่มเติมจากสถานศึกษาภายใน 30 วัน สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดส่งเอกสารใหม่ เพื่อให้การสมัครสมาชิก ถูกต้อง สมบูรณ์

อธิบายเอกสารประกอบการสมัคร

เอกสารหมายเลข 1

1. จดหมายขอสมัครเป็นสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

ตัวอย่าง

ที่.....

.....

วันที่.....

เรื่อง ขอสมัครเป็นสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

เรียน รองผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
๑. แบบสอบถามข้อมูลสถานศึกษาเพื่อประเมินความพร้อมของสถานศึกษาที่ร่วมสนองพระราชดำริ
 ๒. บันทึกข้อมูลการสำรวจพรรณไม้เบื้องต้นในสถานศึกษา
 ๓. สำเนาเอกสารกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินตั้งสถานศึกษา
 ๔. รายงานการประชุมของสถานศึกษา

ตามที่โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการฯ ในกิจกรรมปกป้องทรัพยากร สำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร ปลูกรักษา ทรัพยากร อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร ศูนย์ข้อมูลทรัพยากร วางแผนพัฒนาทรัพยากร สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยที่กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร มีงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานที่ปฏิบัติโดยตรงในการให้ความรู้ การศึกษา และยังสามารถนำไปใช้เป็นการเรียนการสอน ดังนั้นจากการประชุมครู-อาจารย์ของสถานศึกษา จึงได้ลงมติเห็นชอบและพร้อมที่จะดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

จึงเรียนมาเพื่อขอสมัครเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน และดำเนินการต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้อำนวยการโรงเรียน)

2. แบบสอบถามข้อมูลสถานศึกษาเพื่อประเมินความพร้อมของสถานศึกษาที่จะร่วมสนองพระราชดำริ

กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร “งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

1. ข้อมูลสถานศึกษา

ชื่อสถานศึกษาสังกัด.....

ที่อยู่

โทรศัพท์.....

โทรสาร.....

Website ของสถานศึกษา.....

E-mail address.....

ที่ตั้ง ทางหลวงหมายเลข.....อยู่ช่วงระหว่าง.....ถึง.....หลักกิโลเมตรที่.....

2. ข้อมูลทางภูมิศาสตร์

ขนาดพื้นที่ของสถานศึกษาโดยประมาณ(ไร่/งาน/ ตารางวา).....จำนวนอาคารเรียน.....

สภาพทางภูมิศาสตร์ (ลักษณะพื้นที่ ดิน แหล่งน้ำ อื่น ๆ).....

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ.....

จำนวนพืชพรรณไม้ขนาดใหญ่ที่มีอยู่เดิม (โดยประมาณ).....

3. ข้อมูลบุคลากร

ชื่ออธิการบดี/ผู้อำนวยการ/อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่.....

จำนวน ครู- อาจารย์ จำนวนเจ้าหน้าที่.....

จำนวน นักเรียน/นักศึกษา.....

จำนวน ชั้นเรียน 1. ระดับอนุบาลศึกษา..... ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

2. ระดับประถมศึกษา..... ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

3. ระดับมัธยมศึกษา..... ห้อง จำนวนนักเรียน.....คน

4. ระดับอาชีวศึกษา..... ห้อง จำนวนนักศึกษา.....คน

5. ระดับอุดมศึกษา..... ห้อง จำนวนนักศึกษา.....คน

จำนวนสาขาวิชา / หมวดวิชา.....ประกอบด้วย.....

รายชื่อครู – อาจารย์ผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ประสานงานกิจกรรม ชื่อ.....ตำแหน่ง.....

เบอร์โทร..... E-mail address.....

4. ข้อมูลคอมพิวเตอร์

มีคอมพิวเตอร์ () มี จำนวน เครื่อง () ไม่มี

มี Internet ใช้หรือไม่ () มี จำนวน เครื่อง () ไม่มี

ความสะดวกในการใช้ Internet () สะดวก () ไม่สะดวก () อื่นๆ.....

ระบบที่ใช้ () สายโทรศัพท์ () Leased Line () งานดาวเทียม

ความเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูล (เข้า / เร็ว ระบุความเร็ว เช่น 2.5 Mb 11 Mb..... () ธรรมดา () Hi-speed

3. บันทึกข้อมูลการสำรวจพรรณไม้เบื้องต้นในสถานศึกษา

วัน / เดือน / ปี ที่ดำเนินการสำรวจพรรณไม้.....

ชื่อสถานศึกษา.....สังกัด.....

ที่อยู่.....

ชื่อครู - อาจารย์ผู้ประสานงานการสำรวจบันทึก ชื่อ- สกุล.....

ตำแหน่ง.....

ได้ส่งรายชื่อพรรณไม้ที่ได้สำรวจเบื้องต้นในสถานศึกษา ดังนี้

ลำดับ	ชื่อท้องถิ่น	ลักษณะวิสัย	ประโยชน์พื้นบ้าน
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

- หมายเหตุ**
- ถ้ายังไม่ทราบชื่อ ให้ทำการสำรวจและบันทึกบอกลักษณะเด่น เช่น สีดอก การมีหนาม มียาง หรือมีการใช้ประโยชน์ลงในแบบสำรวจมาด้วย
 - ถ้าทราบประโยชน์ให้ใส่มาด้วย ถ้ายังไม่ทราบให้ว่างไว้

ตัวอย่าง : แบบบันทึกข้อมูลการสำรวจพรรณไม้เบื้องต้นในสถานศึกษา

วัน / เดือน / ปี ที่ดำเนินการสำรวจพรรณไม้

ชื่อสถานศึกษา.....สังกัด.....

ที่อยู่.....

ชื่ออาจารย์ผู้ประสานงานการสำรวจบันทึก ชื่อ.....ตำแหน่ง.....

ได้ส่งรายชื่อพรรณไม้ที่ได้สำรวจเบื้องต้นในสถานศึกษา ดังนี้

ลำดับ	ชื่อท้องถิ่น	ลักษณะวิสัย	ประโยชน์พื้นบ้าน
1.	มะเฟือง	ไม้ต้น	รับประทานผล สมุนไพร
2.	ตะแบก	ไม้ต้น	ไม้ประดับ เครื่องเรือน
3.	มะพร้าว	พาล์ม	รับประทานผล ก้านใบใช้ทำไม้กวาด
4.	ตาล	พาล์ม	รับประทานผล ใช้เนื้อไม้ทำเฟอร์นิเจอร์ เครื่องเรือน
5.	กวาวเครือ	ไม้เลื้อย	สมุนไพร
6.	ไผ่น้ำเต้า	ไผ่	ไม้ประดับ
7.	บัวหลวง	ไม้ล้มลุก	สมุนไพร
8.	ชายผ้าสีดา	เฟิร์น	ไม้ประดับ
9.	กล้วยไม้ดิน	กล้วยไม้	-
10.	กก	-	เครื่องจักสาน
11.	(ยังไม่ทราบชื่อ)	ไม้ล้มลุก	สมุนไพร
12.	(ยังไม่ทราบชื่อ)	ไม้ต้น	หมอนพื้นบ้าน ใบแห้งต้มทำยาแก้ไข้

- หมายเหตุ**
1. ถ้ายังไม่ทราบชื่อ ให้ทำการสำรวจและบันทึกบอกลักษณะเด่น เช่น สีดอก การมีหนาม มียาง หรือมีการใช้ประโยชน์ลงในแบบสำรวจมาด้วย
 2. ถ้าทราบประโยชน์ให้ใส่มาด้วย ถ้ายังไม่ทราบให้ว่างไว้

๔. สำเนาเอกสารกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินตั้งสถานศึกษา

(เอกสารที่ระบุว่าสถานศึกษาจัดตั้ง ที่ดินประเภทไหน เช่น ที่ราชพัสดุ ที่ดินบริจาค ที่ดินของวัด ที่ดินสาธารณะประโยชน์)

๑. สถานศึกษาถือเอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดิน

๑.๑ ให้สำเนาเอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดินและลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๑ ชุด

๒. สถานศึกษาไม่ได้ถือเอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดิน เช่น ที่ดินของวัด ที่ดินสาธารณะประโยชน์ เป็นต้น

๒.๑ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ทำหนังสือถึงเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน ขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อการศึกษา

๒.๒ เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดิน มีหนังสือถึงสถานศึกษา อนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา

๒.๓ สถานศึกษาสำเนาหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา และลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง โดยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน ๑ ชุด

๕. รายงานการประชุมของสถานศึกษา ประกอบด้วย

๑. วาระการประชุม

๒. บันทึกรายงานการประชุม และมติที่ประชุม (เห็นชอบและพร้อมดำเนินการ) ลงนามรับรองสำเนาถูกต้อง โดยผู้บริหารสถานศึกษา

๓. หลักฐานลายมือชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

1.1 กำหนดระเบียบวาระประชุม เรื่อง การสมัครสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

สถานศึกษากำหนดวาระการประชุม และเชิญประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อรับทราบและพิจารณา เรื่อง การสมัครสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน โดยประธานที่ประชุมนำเสนอเพื่อรับทราบและพิจารณาตามตัวอย่างวาระ

(ตัวอย่าง) วาระการประชุม

ระเบียบวาระที่ 1 : ประธานแจ้งเพื่อทราบ

- ที่มาและความสำคัญในการสนองพระราชดำริฯ
- พระราชดำริฯ บางประการ
- สรุปแนวทางการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ระเบียบวาระที่ 2 : เรื่องเพื่อพิจารณา

- ขั้นตอนการสมัครเป็นสมาชิก
- การจัดเอกสารประกอบการสมัคร
- มติที่ประชุม (เห็นชอบ/พร้อมดำเนินการ)

ระเบียบวาระที่ 3 : เรื่องอื่นๆ

(ตัวอย่าง) บันทึกการประชุม

ระเบียบวาระที่ 1 : ประธานแจ้งเพื่อทราบ

- ที่มาและความสำคัญในการสนองพระราชดำริฯ

.....
.....

- พระราชดำริฯ บางประการ

.....
.....

- สรุปแนวทางการดำเนินงาน

.....
.....

ระเบียบวาระที่ 2 : เรื่องเพื่อพิจารณา

- ขั้นตอนการสมัครเป็นสมาชิก

.....
.....

- การจัดเอกสารประกอบการสมัคร

.....
.....
- มติที่ประชุม (เห็นชอบ/พร้อมดำเนินการ)
.....
.....

ได้แจ้งการสมัครเข้าร่วมเป็นสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน” ให้ที่ประชุมได้ทราบกันทั่วทุกท่านแล้ว มีมติดังนี้

1. () เห็นชอบ () ไม่เห็นชอบ
2. () พร้อม () ยังไม่พร้อม
 - 2.1 () ผู้บริหารพร้อมที่จะสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
 - 2.2 () ผู้บริหารพร้อมที่จะประสานกับชุมชนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
 - 2.3 () ผู้บริหารพร้อมที่จะเข้าประชุมในโอกาสต่างๆ ในงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ระเบียบวาระที่ 3 : เรื่องอื่นๆ
.....
.....

(ตัวอย่าง) หลักฐานลายมือชื่อผู้เข้าร่วมการประชุม

ที่	ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	ลายมือชื่อ

ตัวอย่างเนื้อหาสาระในการประชุม

ที่มาและความสำคัญในการเข้าร่วมสนองพระราชดำริ

1.1 ที่มาและความสำคัญในการเข้าร่วมสนองพระราชดำริ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ทรัพยากรของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งทรงมีสายพระเนตรยาวไกล โดยที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงให้ความสำคัญและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดตั้งในปี พ.ศ. 2503 ทรงอนุรักษ์ต้นยางนา ในปี พ.ศ.2504 ทรงให้นำพรรณไม้จากภูมิภาคต่าง ๆ มาปลูกไว้ในสวนจิตรลดา เพื่อเป็นแหล่งศึกษา และทรงมีโครงการพระราชดำริที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากร พัฒนาแหล่งน้ำ การอนุรักษ์และพัฒนาดิน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสืบทอดพระราชปณิธานต่อโดยมีพระราชดำริกับ นายแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวัง ให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศโดยพระราชทานให้โครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารพืชพรรณขึ้น ในปี พ.ศ. 2536-2549 โดยรับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และเป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับเลขาธิการพระราชวัง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 และต่อมาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 สำนักพระราชวังดำเนินการจัดสรรงบประมาณให้ และให้ อพ.สธ. ดำเนินการแยกส่วนอย่างชัดเจนจากโครงการสวนพระองค์ฯ สวนจิตรลดา การดำเนินงาน อพ.สธ. ดำเนินงานโดยอยู่ภายใต้แผนแม่บทซึ่งเป็นระยะ ๆ ละ ห้าปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา และในแผนแม่บทระยะ 5 ปีที่หกนี้ มีแนวทางดำเนินการที่สอดคล้องและสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งมีกรอบแนวคิดและหลักการในการวางแผนที่สำคัญได้แก่ (1) การน้อมนำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม (3) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการปฏิรูปประเทศ และ (4) การพัฒนาสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เพื่อให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งกรอบแนวคิดทั้งสี่นั้นล้วนแต่ต้องดำเนินการภายใต้การดูแลรักษาทรัพยากรและการนำมาใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ยิ่งไปกว่านั้น อพ.สธ. ยังมีกิจกรรมตามกรอบแผนแม่บท อพ.สธ. ที่สอดคล้องกับแผนการขับเคลื่อนและปฏิรูประบบวิจัยแบบบูรณาการของประเทศและกรอบยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 20 ปีทั้ง 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ด้านความมั่นคง (2) ด้านการเกษตร (3) ด้านอุตสาหกรรม (4) ด้านสังคม (5) ด้านการแพทย์และสาธารณสุข (6) ด้านพลังงาน (7) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ส่งผลประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนให้มากที่สุด เพื่อการบริหารจัดการความรู้ผลงานวิจัย นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศ สู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสมที่เข้าถึงประชาชนและประชาสังคมอย่างแพร่หลาย

แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่หก (ตุลาคม พ.ศ. 2559-กันยายน พ.ศ. 2564) เป็นแผนแม่บทที่จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานตามแนวทางพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยมีหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนงาน ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศไทย ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้มีแนวทางดำเนินงานต่อเนื่องตามกรอบแผนแม่บท โดยเน้นการทำงานเข้าไปสร้างจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรตั้งแต่ในสถานศึกษาดำเนินงานในระดับท้องถิ่นในการทำฐานข้อมูลทรัพยากรท้องถิ่นซึ่งประกอบด้วย 3 ฐานทรัพยากรได้แก่

ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา จากฐานข้อมูลดังกล่าวจะนำไปสู่การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน บนพื้นฐานของการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศไทยต่อไป

สถานการณ์ด้านทรัพยากรของประเทศไทย

ในปัจจุบันทั่วโลกที่เห็นตระหนักถึงภัยธรรมชาติที่มีมากขึ้น เนื่องจากข่าวสารที่สามารถสื่อสารได้อย่างฉับไว สามารถให้ความกระจ่างและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยมีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2553-2557 ตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ.2552 ซึ่งแผนดังกล่าวได้ใช้เป็นกรอบแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการภัยพิบัติของประเทศ แต่ถึงแม้ประเทศไทยมีแผนฯ ดังกล่าว แต่นั่นเป็นการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่อภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้น สิ่งที่ควรตระหนักมากที่สุดคือสาเหตุของการเกิดสิ่งเหล่านั้น อันได้แก่การดูแลทรัพยากรธรรมชาติที่กำลังถูกคุกคามในหลายๆ ลักษณะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาคมโลกควรตระหนักและเห็นความสำคัญ ในเรื่องคุ้มครองและใช้ประโยชน์จากทรัพยากร และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ตระหนักถึงความสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ต่าง ๆ ตลอดจนรับทราบปัญหาและระดับความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการที่ทรัพยากรต่างๆ กำลังจะสูญสิ้นไป ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

ข้อมูลของกรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช พบว่าพื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างต่อเนื่องอย่างรวดเร็ว ส่งผลทำให้พรรณพืชหลากหลายชนิดที่ยังไม่ได้ศึกษาและบางชนิดที่ยังไม่สำรวจพบสูญพันธุ์ไป จากสิ่งเหล่านี้ไม่ได้เพียงแต่ทรัพยากรชีวภาพที่ประกอบด้วยสัตว์ พืช และจุลินทรีย์จะโดนทำลาย แต่ทรัพยากรกายภาพ และทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องก็จะสูญหายไปด้วย

ปี พ.ศ. 2553 จากรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2553 ซึ่งรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องนับแต่เริ่มปีงบประมาณ 2553 โดยคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติที่ต้องจัดทำรายงานเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปปฏิบัติให้สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นพบว่าในส่วนของทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งจัดให้เป็นสิ่งแวดล้อมบนบกนั้น มีพื้นที่ป่าทั้งหมด 107,615,181 ไร่ หรือคิดเป็น 33.56% ของพื้นที่ประเทศ และเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 64,826,658 ไร่ หรือคิดเป็น 20.22% ของพื้นที่ประเทศ และพบว่ายังคงถูกบุกรุก ลักลอบตัดไม้ และถูกทำลายโดยไฟป่าอย่างต่อเนื่องทุกปี ในขณะที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแผนเพิ่มพื้นที่ป่าของประเทศไทยเป็น 40% ของพื้นที่ทั้งหมด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2563 หรือในอีก 9 ปี โดยแบ่งออกเป็นพื้นที่อนุรักษ์ 25% ทั้งการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกของชาติ อุทยานแห่งชาติฯ หรือพื้นที่ป่าสงวน เป็นต้น ส่วนอีก 15% จะผลักดันให้เป็นพื้นที่ป่าเศรษฐกิจต่อไป โดยมีหลักการลดการคุกคามการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ปกป้องพื้นที่ฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรม ตลอดจนทำให้ความหลากหลายทางชีวภาพเกิดมูลค่าเพิ่ม โดยเฉพาะพืชสมุนไพรที่มีอย่างหลากหลายมาทำวิจัยและนำไปใช้ได้จริงในระบบสาธารณสุขและผลักดันสมุนไพร และตำรับยาแผนไทยหรือยาสมุนไพรเข้าสู่บัญชียาหลักแห่งชาติ โดยกระทรวงสาธารณสุขมากกว่า 70 รายการซึ่งในจำนวนยาเหล่านั้นจำเป็นต้องใช้สมุนไพรที่เป็นพืชวัตถุมากกว่า 200 ชนิด ผนวกกับธาตุวัตถุ สัตว์วัตถุและภูมิปัญญาในด้านการแพทย์แผนไทย ในการผลิตยาแผนไทยให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในการใช้ในโรงพยาบาลทั่วไปในประเทศและต่างประเทศ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นต่อเมื่อเรายังมีทรัพยากรนั้นๆ อยู่ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ และภูมิปัญญาในการใช้ทรัพยากรนั้นๆ นั่นคือต้องทำให้เกิดการสื่อสาร การศึกษาเรื่องการอนุรักษ์ นำไปสู่ความมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ทุกคนเกิดความตระหนักและหวงแหนทรัพยากรที่มีอยู่

ในเรื่องของทรัพยากรทางทะเล ประเทศไทยมียุทธศาสตร์ความมั่นคงแห่งชาติทางทะเล (พ.ศ.2555 - 2559) ได้กำหนดให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของชาติในการแสวงประโยชน์จากทะเลในห้วงเวลาดังกล่าว และมุ่งเน้น

การสร้างเสถียรภาพ ความปลอดภัย เสรีภาพ และสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินกิจกรรมทางทะเลของทุกภาคส่วน อย่างยั่งยืน จึงได้ดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล เพื่อผลักดันให้เกิดกฎหมายเพื่อรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเลโดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องซึ่งล้วนเป็นหน่วยงานที่ร่วมสนองพระราชดำริ อพ.สธ. เป็นส่วนใหญ่เช่น กองทัพเรือ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมประมง กรมป่าไม้ กรมอุทยานฯ และอีกหลายหน่วยงาน ซึ่งตระหนักในปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาทรัพยากรและนำไปสู่การใช้ประโยชน์ เช่น ปัญหาการทำลายสิ่งแวดล้อมโดยมนุษย์ ปัญหาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับทางทะเล ปัญหาทรัพยากรและการทำประมง การบริหารและการจัดการผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล การแย่งชิงทรัพยากรในทะเลระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ภายในชาติ และระหว่างประเทศ รวมทั้งปัญหาอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่การทำลายทรัพยากรทางทะเลที่เป็นแหล่งรวมทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ รวมถึงทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของประเทศไทย และเกี่ยวข้องกับประเทศเพื่อนบ้านอีกด้วย

จากคำสั่งคณะหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 62/2559 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 6 ตุลาคม 2559 เรื่อง “การปฏิรูประบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ” โดยกำหนดให้มีสถานนโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดทิศทางนโยบาย ยุทธศาสตร์ รวมทั้งปรับปรุงระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ตลอดจนกำกับและติดตามการบริหารจัดการ การจัดสรรงบประมาณ และประเมินผลการดำเนินการ ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและมีเอกภาพ อันเป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการวิจัยของประเทศ และปฏิรูปการบริหารราชการ และกำหนดกรอบยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ 20 ปี ได้แก่ ทั้ง 7 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ความมั่นคง การเกษตร อุตสาหกรรม สังคม การแพทย์ และสาธารณสุข พลังงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นนโยบายและกำหนดยุทธศาสตร์ ที่ต้องใช้ทุนทางทรัพยากรเป็นพื้นฐานทั้งสิ้น

อพ.สธ. จึงติดตามและประสานงานในมิติการดูแลรักษาทรัพยากรของประเทศ ในแง่ของการสร้างความตระหนักนำไปสู่การสร้างจิตสำนึกในการรักษาทรัพยากรของประเทศที่นำไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่ ณ ตอนนี้อยู่ ช่วยกันอนุรักษ์รักษา ฟื้นฟู พัฒนา และนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนให้กับประเทศไทย ซึ่งตรงกับเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของ อพ.สธ. และภายใต้การน้อมนำ พระราชกระแส “การรักทรัพยากร คือการรักชาติ รักแผ่นดิน” มาสู่การปฏิบัติโดยแท้จริง

1.2 พระราชดำริบางประการ

“วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 ณ อาคารที่ประทับในสำนักงานชลประทาน เขต 1 ถนนทุ่งโฮเทล จังหวัดเชียงใหม่ การสอนและอบรมให้เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์พืชพรรณนั้นควร ใช้วิธีการปลูกฝังให้เด็กเห็นความงดงาม ความน่าสนใจ และเกิดความปิติที่จะทำการศึกษาและอนุรักษ์พืชพรรณต่อไป การใช้วิธีการสอนการอบรมที่ให้เกิดความรู้สึกกลัวว่า หากไม่อนุรักษ์แล้วจะเกิดผลเสีย เกิดอันตรายแก่ตนเอง จะทำให้เด็กเกิดความเครียด ซึ่งจะเป็นผลเสียแก่ประเทศในระยะยาว”

“วันที่ 29 กรกฎาคม 2540 ณ อาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา ทรงให้หาวิธีการที่จะทำให้เด็กสนใจพืชพรรณต่างๆ เกิดความสงสัย ตั้งคำถามตนเองเกี่ยวกับพืชพรรณที่ตนสนใจ จะนำไปสู่การศึกษาทดลองค้นคว้าวิจัยอย่างง่าย ๆ สำหรับโรงเรียนที่ไม่มีห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ที่ตึก หากอาจารย์โรงเรียนต่างๆทำได้ดังนี้ ก็จะช่วยให้เด็กเป็นคนฉลาด”

“วันที่ 14 สิงหาคม 2540 ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา การรักในทรัพยากร คือการรักชาติรักแผ่นดิน รักสิ่งที่เป็นสมบัติของเรา การที่จะให้เขารักประเทศชาติหรือรักสมบัติของเขานั้น ทำได้โดยก่อให้เกิดความรักความเข้าใจ ถ้าใครไม่รู้จักกัน เราก็ไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีความผูกพันต่อกัน แต่ถ้าให้รู้จักสิ่งนั้นว่าคืออะไรหรือว่าทำงาน ก็จะมีรู้สึกชื่นชม และรักหวงแหนสิ่งนั้นว่าเป็นของตน และจะทำให้เกิดประโยชน์ได้ ”

“เคยแนะนำโรงเรียนต่างๆ นอกจากพืชพรรณแล้วสิ่งที่มีในธรรมชาติ สิ่งที่ทำได้ง่าย อาจเป็นอุปกรณ์สอนได้หลายอย่าง แม้แต่วิชาศิลปะก็ให้มาวาดรูปต้นไม้ ก็ไม่ต้องหาของอื่นมาเป็นแบบหรือเรื่องภาษาไทย การเรียงความ ก็อาจทำให้เรื่องของการเขียนรายงาน ทำให้หัดเขียนหนังสือ หรืออาจแต่งคำประพันธ์ ในเรื่องพืชเหล่านี้ เป็นตัวอย่างงานศึกษางานวิทยาศาสตร์ และวิชาอื่นๆ ดังที่ได้กล่าวมา นอกจากนั้นในวิชาพฤกษศาสตร์โดยเฉพาะ ซึ่งอาจช่วยได้ ในที่นี้ยังไม่เคยกล่าว คือเรื่องวิชาการท้องถิ่น ซึ่งก็เป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การอนุรักษ์ทรัพยากร ไม่ใช่เฉพาะให้นักเรียนปลูกป่าหรือให้อนุรักษ์ดิน ปลูกหญ้าแฝกอย่างเดียว ก็พยายามจะให้ออกไปดูข้างๆ โรงเรียน ว่าที่นั่นมีอะไรอยู่ และต้นไม้ชื่ออะไร เป็นอะไร”

“ ทรงพระราชทานพระราชวินิจฉัย เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2548 ได้ไปกับ สมศ. มา เห็นว่าโรงเรียนยังสัมพันธ์กับชุมชนน้อย ทำอย่างไร ให้ชุมชนมาให้โรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียน ช่วยในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและให้มีการทำ DNA Fingerprint ในโรงเรียน ”

1.3 แนวทางการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

- เป้าหมาย

เพื่อพัฒนาบุคลากร

อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรพันธุกรรมพืชและทรัพยากร

ให้เกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

- วัตถุประสงค์

- เข้าใจและเห็นความสำคัญของพันธุกรรมพืชและทรัพยากร

- ให้ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ จนเกิดประโยชน์ถึงมหาชนชาวไทย

- ให้มีระบบข้อมูลพันธุกรรมพืชและทรัพยากร สื่อถึงกันได้ทั่วประเทศ

- แผนแม่บทของ อพ.สธ. ดำเนินงานใน 3 ฐานทรัพยากร ได้แก่

1. ทรัพยากรกายภาพ

2. ทรัพยากรชีวภาพ

3. ทรัพยากรวัฒนธรรมและภูมิปัญญา

- กรอบการดำเนินงาน 3 กรอบ กิจกรรมสนับสนุนการดำเนินงาน 8 กิจกรรม

1. กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมปกป้องทรัพยากร

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวมทรัพยากร

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร

2. กรอบการใช้ประโยชน์ ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร

กิจกรรมที่ 6 กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร

3. กรอบการสร้างจิตสำนึก ประกอบด้วย

กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร

กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

- วิถี อพ.สธ.

ชื่อตรง มุ่งมั่น พัฒนา สามัคคี มีคุณธรรม

เพื่อนร่วมงาน

- ชื่อตรง : ต่อตนเอง หน้าที่รับผิดชอบ อาชีพ องค์กร ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา

- มุ่งมั่น : มีศรัทธา มีจิตปณิธานมุ่งมั่น ที่จะปฏิบัติงานให้สำเร็จ เพื่อผลประโยชน์แท้

- พัฒนา : วิทยาการ ปัญญา พัฒนาคุณภาพงาน พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาตนเองให้พร้อมกับหน้าที่ความรับผิดชอบและการได้รับมอบหมาย เรียนรู้ ศึกษา ค้นคว้า รู้จริง รู้ทำ รู้จำ พัฒนาด้วยความยั่งยืน พัฒนาสุขภาพกาย ให้สุขภาพแข็งแรง พัฒนาสุขภาพจิต ให้เข้มแข็ง พอเพียง

- สามัคคี : ร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ มีความพร้อมเพรียงเป็นหนึ่ง (one for all all for one) one=พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว one=อพ.สธ.

- มีคุณธรรม : ความรับผิดชอบ ชื่อตรง ชื่อสัตย์ อดทน อดกลั้น สามัคคี เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ เมตตา กรุณา มุทิตา รักษาศีล ชื่อตรงแรกเหมือนเป็นคุณธรรมที่เสมือนเป็นหัวเรือ คุณธรรมหลังเป็นเหมือนหางเสือที่คอยกำกับโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องความรับผิดชอบ ตามแนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวพระราชดำริ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในหัวข้อในหลวงกับความรับผิดชอบ หมายถึงการรู้หน้าที่ มีวินัย ตรงต่อเวลา ความเป็นเลิศ ความกล้าหาญ ความซื่อตรง ถ้ามีความรับผิดชอบแล้วงานย่อมสำเร็จตามที่ได้รับมอบหมาย จากนั้นคุณธรรมอื่นๆ จะตามมา ท้ายสุดการรักษาศีล ผู้นับถือตามศาสนาใด ก็รักษาปฏิบัติตามหลักศรัทธา รักษาข้อปฏิบัติแต่ละศาสนาที่ตนเองนับถือ สำนักงานหรือองค์กรนั้นๆ ก็จะประสบแต่ความสุข ความสงบ และความเจริญก้าวหน้า

- การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน อยู่ในกรอบการดำเนินงานที่ 3 กรอบการสร้างจิตสำนึก กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร คือ งานสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ทรัพยากรชีวภาพ และ ทรัพยากรกายภาพ โดยมีการสัมผัส การเรียนรู้ การสร้างและการปลูกฝังคุณธรรม การสร้างเสริมคุณธรรม ปัญญา และภูมิปัญญา

แผนภาพสรุปกระบวนการเรียนรู้ งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

การดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การบริหารและการจัดการ

โรงเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน วางแผนการบริหารและแผนการจัดการเรียนรู้ การดำเนินงานตามแผน สรุปและประเมินผลการดำเนินงาน วิเคราะห์ผลและปรับปรุงพัฒนางาน รายงานผลการดำเนินงานให้ อพ.สช. ทราบอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

ด้านที่ 2 การดำเนินงาน

องค์ประกอบที่ 1 การจัดทำป้ายชื่อพรรณไม้

- 1.1 การกำหนดพื้นที่ และการสำรวจพรรณไม้
- 1.2 การทำผังพรรณไม้
- 1.3 การศึกษาพรรณไม้ในโรงเรียน
- 1.4 การทำตัวอย่างพรรณไม้แห้ง ดอง เฉพาะส่วน
- 1.5 การทำทะเบียนพรรณไม้
- 1.6 การทำป้ายชื่อพรรณไม้สมบูรณ์

องค์ประกอบที่ 2 การรวบรวมพรรณไม้เข้าปลูกในโรงเรียน

- 2.1 การสำรวจสภาพภูมิศาสตร์และการศึกษาธรรมชาติ
- 2.2 กำหนดชนิดพรรณไม้ที่จะปลูก และกำหนดการใช้ประโยชน์
- 2.3 การทำผังภูมิทัศน์
- 2.4 การจัดหาพรรณไม้ และการปลูกพรรณไม้
- 2.5 การศึกษาพรรณไม้หลังการปลูก

องค์ประกอบที่ 3 การศึกษาข้อมูลด้านต่าง ๆ

- 3.1 การศึกษาพรรณไม้ในสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน (ก.๗-๐๐๓) ครบตามทะเบียนพรรณไม้
- 3.2 การศึกษาพรรณไม้ที่สนใจ (พืชศึกษา)

องค์ประกอบที่ 4 การรายงานผลการเรียนรู้

- 4.1 รวบรวมผลการเรียนรู้ คัดแยกสาระสำคัญ และจัดเป็นหมวดหมู่
- 4.2 การเขียนรายงานแบบวิชาการ แบบบูรณาการ
- 4.3 วิธีการรายงานผลในรูปแบบต่างๆ

องค์ประกอบที่ 5 การนำไปใช้ประโยชน์ทางการศึกษา

- 5.1 การนำสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนบูรณาการสู่การเรียนการสอน
- 5.2 การเผยแพร่องค์ความรู้
- 5.3 การใช้สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้

ด้านที่ 3 ผลการดำเนินงาน

- 3.1 สภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน มีความสะอาด เป็นระเบียบ ร่มรื่น น่าอยู่
- 3.2 โรงเรียนมีบรรยากาศของงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
- 3.3 บุคลากร และผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม
- 3.4 ผลการดำเนินงานของโรงเรียน บุคลากร และผู้เรียน ดีเป็นที่ยอมรับ

ระดับการประเมินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

1. ป้ายสนองพระราชดำริในงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
2. เกียรติบัตรงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ชั้นที่ 1 : เกียรติบัตรแห่งความมุ่งมั่น อนุรักษ์ สรรพสิ่ง สรรพชีวิต ด้วยจิตสำนึกของครูและเยาวชน
3. เกียรติบัตรงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ชั้นที่ 2 : เกียรติบัตรแห่งการเข้าสู่สถานภาพ สถานอบรมสั่งสอน เป็ดเสร็จ บนฐานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน
4. เกียรติบัตรงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ชั้นที่ 3 : เกียรติบัตรแห่งการเป็นสถานอบรมสั่งสอนเป็ดเสร็จ บนฐานงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน

ระเบียบวาระที่ 2 : เรื่องเพื่อพิจารณา

2.1 ขั้นตอนการสมัครเป็นสมาชิก

2.1.1 จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา จำนวน.....ครั้ง จำนวน คณะ (สถานศึกษาได้มีการประชุมหารือ เพื่อพิจารณาในการเข้าร่วมสมัครสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนของคณะผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา จำนวนครั้ง จำนวนคณะ)

2.1.2 จัดเอกสารประกอบการสมัครสมาชิก ตรวจสอบความเรียบร้อย สมบูรณ์ ในการจัดเตรียมเอกสารประกอบการสมัครสมาชิก

เอกสาร 1 หนังสือราชการขอสมัครเป็นสมาชิก “สวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

เอกสาร 2 แบบสอบถามข้อมูลสถานศึกษาเพื่อประเมินความพร้อมของสถานศึกษาที่จะร่วมสนองพระราชดำริ

เอกสาร 3 บันทึกข้อมูลการสำรวจพรรณไม้เบื้องต้นในสถานศึกษา

เอกสาร 4 สำเนาเอกสารกรรมสิทธิ์ในการถือครองที่ดิน หรือหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินตั้งสถานศึกษา

เอกสาร 5 รายงานการประชุมของสถานศึกษา